

Fra ensomme svaler til fugler i flokk

Praksislærerutdanning og utvikling av kollektiv identitet som praksisskole.

Varighet, 30 - 40 minutter

Dosent Brit Hanssen, brit.hanssen@uis.no; 1. amanuensis Janne Fauskanger, janne.fauskanger@uis.no; og 1. amanuensis Nina Helgevold, nina.helgevold@uis.no (alle fra Universitetet i Stavanger, institutt for grunnskolelærerutdanning, idrett og spesialpedagogikk).

Studien er i en slutfase, og beregnes ferdigskrevet som artikkel til innsendelse for fagfelleevaluering innen desember 2016.

Abstrakt:

Hvordan kan skolebaserte praksisplaner fungere som medierende redskap i å utvikle en kollektiv identitet som praksisskole, er forskningsspørsmålet som stilles. Studien beskrives her som en evalueringstudie, hvor hensikten er å beskrive, for å påvirke et tiltaks gang, retning og innhold" (Sverdrup 2002, s. 33). Tiltaket som beskrives i studien er praksisskolers arbeid med utvikling av skolebaserte praksisplaner, som en del av en praksislærerutdanning. Med utgangspunkt i forskning som konkluderer med at praksislærere ved mange praksisskoler opplever at de alene har ansvaret for studentenes praksisopplæring, og at praksisskolerektorer mer tar et administrativt enn faglig ansvar for praksisopplæringen, var dette tiltaket ment å styrke praksisskolers kollektive identitet. Rektors deltakelse på deler av kurset og rektors involvering i utvikling av den skolebaserte praksisplanen ble følgelig vektlagt.

Teorigrunnlaget er tuftet på et sosiokulturelt perspektiv på læring hvor samhandling med redskaper ses som særlig betydningsfullt både i individers og organisasjoners læring (Wertsch 1998; Säljö 2006; Vygotskij 2001). En grunnleggende antakelse i dette perspektivet er at bruk av redskaper, og tilegnelse av disse, vil kunne endre våre måter å gjøre oss erfaringer på, samt våre måter å lære på. Studien trekker også på Heggen (2010, s.146) og hans beskrivelse av profesjonell identitet som "fortellingar om eller oppfatningar av kva som konstituerer 'meg' som profesjonell yrkesutøver".

Det metodologiske fundamentet er en semi-strukturert spørreundersøkelse med graderte spørsmål og en summativ innholdsanalyse av åpne spørsmål (Hsieh og Shannon 2005).

Spørreundersøkelsen gir grunnlag for å beskrive praksisskolene i bevegelse mot "fugler som flyr i flokk", mer enn skoler hvor praksislærere opplever seg som "ensomme svaler" som tidligere studier tyder på (Munthe og Ohnstad 2008).

Utarbeidelse av skolebaserte praksisplaner viser seg i denne studien som et sentralt redskap å samhandle om. Samtidig forteller denne studien lite om hvordan planene brukes på skolen og i det konkrete arbeidet med studentene. Hensikten med denne evalueringstudien er "å beskrive, for å påvirke et tiltaks gang, retning og innhold" (Sverdrup 2002, s. 33), og studier av praksisplaner i bruk er en viktig implikasjon for fremtidig forskning. Denne forskningen vil kunne bidra til utvikling av kunnskapsgrunnlaget som er viktig for utviklingen av fremtidig praksislærerutdanning.

Problemstilling til diskusjon med deltakerne.

Norske studier viser at praksisopplæringen blir gjennomført av praksislærere som "ensomme svaler" (Munthe & Onstad 2008, s. 471), at praksisopplæringen har svak kollektiv forankring i praksisskolen (f.eks. Heggen & Thorsen 2015, Nilssen 2010), at det er uklart hva en praksisskole skal være (Brekke 2004; Heggen & Thorsen 2015), og at rektorene er mer administrative tilretteleggere enn faglige ledere for praksisopplæringen (Heggen & Thorsen 2015).

Hvorfor er det slik at praksisopplæringen har en svak kollektiv forankring i praksisskolen så lang tid etter at praksisskolebegrepet ble innført i 2005?

Kan det være at utdanningsinstitusjonene ikke har bistått praksisskolerektorene i å tilegne seg de kompetanser som er nødvendige for å kunne være faglig ansvarlig for praksisopplæringen?

På hvilke måter kan i så tilfelle utdanningsinstitusjonene bistå dem å tilegne seg de kompetanser som er nødvendige for å kunne ivareta sitt ansvar for praksisopplæring?